



VESTNIK

šolske družbe

sv. Cirila in Metoda.

II.

Izdalo in založilo vodstvo.



V Ljubljani 1888.

Tiskala „Katoliška Tiskarna.“

030024074



II.C 33.564c



Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptuj

dné 29. julija 1888.

I. Po naznačenem vsporedu bila je o $\frac{1}{2}$ 11. uri dopoludne slovesna služba božja v župnijski cerkvi častitih oo. minoritov. Odlični prvomestnik ptujske podružnice, župnik in gvardijan o. Benko Hrtiš, račil je sam v izbornem govoru obilnej množici pojasniti življenje in delovanje družbenih zavetnikov, slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, spodbujajoč željno poslušajoče vernike, da naj vsigdar posnemajo ta naša apostola ter bodo zvesti sinovi in hčere sv. matere katoliške cerkve — pa tudi matere Slovenije. — Na to je obvršil levitovano presveto daritev, mej katero so navadni domači peveci kaj prijetno spodbudno prepevali slavo božjo. Ginila nas je ob darovanji popevana himna slovanskima apostoloma v čast.

II. Krog $\frac{1}{2}$ 12. ure snidejo se potem zastopniki v „Narodnem domu“ k zborovanju.

1. Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda, prof. Tomo Zupan, spregovori blizo tako-le:

„Slavna velika skupščina!

Pred letom dni obsorej smo zborovali ob obalah Jadranskega morja, v našem Trstu. Ljubezljivo sprejeti po svojih častitih sestrah in svojih dragih bratih na jugu smo bivali nekatere vesele ure v teh solnčnih pokrajinah uživajoč prijaznost vseh narodov, ki bivajo tam: kajti došli mirni in vsakemu — kateri je dobrega srca — roko prožeč šli smo zopet v tem ljubem miru slednji na svoj dom. — Bila je to II. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda na Slovenskem.

S temi čutili v duši kot vlani v Trstu se usojam otvarjati danes III. veliko skupščino naše družbe tudi med vami, dragi rojaki z lepih štajarskih livad ter veselih štajarskih hribov in goric, tù v staroslavnem Ptuji.

Prihiteli smo danes med Vas, štajarske Slovence, s tem srcem, kot je hrani v sebi vsak dober človek. Porazumljenje v duši in na jeziku smo v obče pripravljene vsakemu deželanu teh Vaših pokrajin — naj si bo katerega koli jezika — v prijaznosti ponuditi rôko. Pred vsem pa nam je sem dohajajočim bil ta namen, da osebno vidimo in osebno pozdravimo Vas, slovenske častite sestre in drage brate, ki bivate ob bujnih bregovih Mure, Drave in Save; na Slovenskem Pohorji, v Slovenskih Goricah in povsod, kjerkoli se čuje med Vami, v zeleni Štirski, slovenske govornice mili materin zvúk. (Dobro!)

Tù smo danes med Vami iz Primorske in iz goriških pokrajin, od tam, kjer v naše morje podi čiste valove bistra Soča. Tù smo iz koroških

dolin, koje pretaka mogočna Drava, iz one hvajlene dežele neizkaljenih src, takih kot je koroških jezerov planôta; iz dežele stanovitnih src, takih kot je skalovje koroških gorá. Tú smo iz slavljene Kranjske, iz bele Ljubljane, ki se vselej in menda po pravici imenuje sredotočje Slovenstvu.

Posvetovali bi se namreč danes radi o slovenskih šolskih potrebah tù v Ptuji zbrani zastopniki vsega Slovenstva; nekaj ur bi potem radi preživeli med Vami, ljubi štajarski Slovenci, in to prav v miroljubnem duhu pesnika preroka: „Ljudje vsi bratje; bratje vsi naródi!“ — Na to pa bi se zopet radi od tod povrnili vsakateri na svoj dom — z nova poživljeni v zvestôbi Bogú in sveti veri; v zvestôbi viteškemu cesarju Fran Josipu, dobročinitelju; v zvestôbi milemu svojemu narodu!“ (Živio! živio, slava!)

Na to konstatuje prvomestnik, da je po §. 15 družbenih pravil navzočnih več kot 20 opravičenih glasovalcev ter pozove tajnika, naj objavi imena podružnic zastopnikov in potem poroča o društvenem delovanji v pretekli upravni dôbi.

2. Zapisnikar odbornik Anton Žlogar naznanja, da so po §. 14 dozdej zglašeni s posvetovalno in glasovalno pravico:

Izmej pokroviteljev: Banka „Slavija“ po svojem glavnem zastopniku Ivanu Hribarji; prof. T. Zupan; L. Svetec; dr. Josip Vošnjak; Ant. Žlogar; mariborska posojilnica po dr. J. Glančniku; savinjska posojilnica po J. Hausenbichlerji; ormožka posojilnica po dr. Gršaku; celjska po M. Vršcu; Oroslav Doleneč; Maks Vršec; Andrej Jurca.

Od vodstva: Prvomestnik; podpredsednik L. Svetec; blagajnik; tajnik; Gregor Einšpieler, župnik Podkloštrom; Ivan Hribar.

Od podružnic: Prva Ljubljanska: dr. J. Vošnjak, L. Svetec, pooblaščenca; Št. Jakobsko-Trnovska v Ljubljani: Anton Žlogar, Oroslav Doleneč, Ivan Hribar, pooblaščenca; Št. Peterska v Ljubljani: dr. J. Vošnjak, Oroslav Doleneč, pooblaščenca; Celje: dr. Ivan Dečko, Maks Vršec; Gorica: dr. Ant. Gregorčič; Kropinsko-Kamnogoriško-Dobravška: Miha Pesjak; Turjak: Jak. Gruden; Gorenjska dolina v Kranjski gori: A. Žlogar, pooblaščenec; Gornjigrad: Ivan Kuralt; Konjice: dr. Drag. Prus; Selce: Fr. Šlibar; Trst (moška): Mate Mandič, Fran Žitko; Trst (ženska): Mate Mandič, Fran Žitko, pooblaščenca; Prem: Nik. Križaj; Zidanimost: Ferdo Roš, Jan. Mlinar; Slovenjigradec: dr. Dečko, Maks Vršec, pooblaščenca; Ormož: dr. Gršak, dr. A. Žižek; Smednik: Oroslav Doleneč, pooblaščenec; Dornberg, Pervačina in Gradišče: Vinko Gregorič, posestnik; Šempas: Ivan Klobovs, kapelan; Ziljska Bistrica: Filip Milonik; Naklo (Primorsko): A. Praprotnik; Postojina: Dr. Šegula, Alojzij Kraigher, dež. posl.; Senožeče: Ign. Okorn, župnik; Litija: Luka Svetec, c. kr. notar; Rudolfovo: Anton Žlogar, pooblaščenec; graška izvanakademiška: Fran Hubad; Sveti Ivan pri Trstu: Ivan Marija Vatovec, veleposestnik; Kotmaraves: Matija Prosekar, Janez Štih; Apače: Jak. Kočevar, lekarnar, Andr. Butej in Jož. Stečnik, posestnika; Beljak: Matej Markovič, posestnik,

Fran Dular, živinozdravnik; Šaleška dolina v Šoštanji: Ivan Kačič, notar; Pliberk in okolica: Franc Reš, dr. Homan, advok. koncipijent; Podgrad: Slavoj Jenko, trgovec, vitez Anton pl. Vieco, posestnik; Kobarid: Anton Pipan; Cerkljanski okraj na Goriškem: Vinko Gregorič, pooblaščenec; Celovec: Gregor Einšpieler, Matija Prosekar, pooblaščenca; Maribor: dr. Glančnik, dr. Mlakar, J. Zupan; Ptuj: prvomestnik o. Benko Hrtiš, dr. Triller; Brdo na Kranjskem: Anton Zarnik; Žalec: J. Hausenbichler, E. Širca.

Torej prisustvuje veliko več zastopnikov kakor zahteva §. 15.

Tajnik poroča o delovanju družbinem v dōbi od II. do III. velike skupščine. Poročilo slōve:

„Slavna skupščina!

Najbolj pereče vprašanje na Slovenskem je nedvomno šolsko vprašanje. Da bi bilo to za naše slovenske razmere čem prej ugodno rešeno, iz tega namena je bila ustanovljena naša vseslovenska družba. — V komaj dveh letih se je nepričakovano hitro razširila po vseh deželah, koder se glasi slovenska govorica; istinit dokaz, kako rodoljubi uvidajo njeno potrebo in preimenitno nalogo.

Vodstvo, katero jej je postavljeno na čelo v središči naših zemelj v beli Ljubljani, ima vedno pred očmi glavni smoter, ki si ga je zastavila naša družba. Kako ga je dosegla, poučé se častiti rodoljubi deloma že iz vodstvenih objav.

Kako pa da je vodstvo skušalo se oddolžiti svojemu vzvišenemu nálogu i v pretekli upravni dōbi,

časť mi je danes veleslavni skupščini narisati vsaj v glavnih potezah.

1. Po II. veliki skupščini dné 19. julija 1887 v Trstu, o koji je vodstvo podalo natančno poročilo v „Vestniku“ I. zv., kateri je v dokaj obilnem številu razposlalo vsem podružničnim načelnštvom v razdelitev med častite družbenike, sešlo se je vodstvo k osmim sejám, da reši družtvene zadeve.

Bile so pa: XIII. oziroma 1. letošnja seja dné 29. julija, XIV. 26. oktobra, XV. 27. decembra 1887. l. XVI. 16. februarija, XVII. 7. marca, XVIII. 23. maja, XIX. 27. junija in XX. dné 19. julija 1888. l.

V prvi seji po II. redni skupščini se je društveno vodstvo po § 18 al. a) in b) konstituvalo tako, da je soglasno potrdilo opravitelje prejšnjega leta*), kateri so drage volje prevzeli ta posel.

2. V tem časi je stopilo vodstvo z raznimi rodoljubi v dotiko, spodbujajoč jih, naj bi osnovali kolikor največ mogoče novih podružnic. V tem obziru smemo biti zadovoljni, kajti ob lanski skupščini imeli smo v glavnem izkazu zaznamovanih 64 podružnic s 4180 družbeniki, a letos je poskočilo število že na 77 podružnic.

Nove podružnice so pa nastopne: 65. Ormožka na Štajarskem. 66. Sv. Ivan v Vrdeli poleg Trsta. 67. Ženska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem. 68. Žužemberk in okolica. 69. Naklo z okolico na Gorenjskem. 70. Podružnica za Dorn-

*) Gl. Vestnik I. str. 21.

berg, Prvačino in Gradišče. 71. Ziljska Bistrica na Koroškem. 72. Podružnica za Cerkljanski okraj na Goriškem. 73. Kotmaraves in okolica na Koroškem. 74. Pliberk in okolica na Koroškem. 75. Apače na Koroškem. 76. Velika Pirešica na Štajarskem. 77. Št. Kancijan na Koroškem.

Osobito važnost pripisuje vodstvo osnovanju koroških podružnic, katerih zastopnike imamo čast danes pozdraviti v tej slavni skupščini. Najtežavnejša naloga čaka naše družbe ravno v slovenskem Gorotanu, kateri že toliko časa brezvspešno kliče po slovenski šoli. In le tedaj, ako se ondotni rodoljubi zavzamejo ter se ljudstvo vzdrami, mogoče bo izvojevati slovensko šolo, da bo ugajala koroško-slovenskim razmeram. In čast vrlim rodoljubom, stopili so na pozorišče — in narod za njimi! — S posebnim zadovoljstvom omenjamo, da so uzorne Slovenke ob sinji Adriji našle uzorne posnemalke. (Živele!) Vrli tržaški ženski podružnici prirastla je namreč čvrsta posestrima v Ilirski Bistrici na Notranjskem. (Živela, slava!)

3. Z radostjo beleži vodstvo lepo čislo onih častitih rodoljubov, ki so po §. 4 postali pokrovitelji*) naši družbi s tem, da so vplačali vsoto 100 for. Vseh je preteklo leto pristopilo 9 ali z zaporedno številko: 29. † Mnsgr. profesor Andrej Einšpieler v Celovci. 30. Slavna ormožka posojilnica. 31. Oroslav Doleneč, mestni odbornik i svečar v Ljubljani. 32. Jurij Jan, častni kanonik i dekan v Dolini v Istri. 33. Anton vitez

*) Pokrovitelje št. 1—28 gl. Vestn. str. 27—28.

Vico, graščak v Podgradu v Istri. 34. Phil.-dr. Ivan Svetina, prof. v Ljubljani. 35. Maks Vršec, tajnik v Celji. 36. Slavna mestna županija v Idriji in 37. Josip Zelenik, odgojitelj na Dunaji.

4. Družbena zavoda „otroški zabavišči“ v Celji in Trstu sta tudi tekoče leto lepo vspevala, da so bili roditelji s svojo deco, katera ji je pohajala, prav zadovoljni. Tudi šolski nadzorniki so se pohvalno izrazili o teh zavodih. — V celjski vrtec pri čč. šolskih sestrah je zahajalo krog 50, v tržaški pa krog 40 otrok. Nekako polovico otrok bilo je v obeh dveh plačujočih, drugi pa so bili brezplačno poučevani, kakor sta za primerno in potrebno spoznali ondotni podružnični načelnikšvi.

Ker je za Celje prednica šolskih sester, čast. s. Angelina Križanič stavila jako ugodne pogoje, je vodstvo dné 25. marca 1888 št. 401 naznanilo prečastiti s. predsednici in slavnemu podružničnemu načelnikštvu v Celji, da z bodočim šolskim letom (15. septembra 1888) izroči družbeno zabavišče v popolno oskrbljevanje čč. šolskim sestram, katerim bodi za dosedanjo podporo izražena tu očitno vodstvena zahvala.

Gledé tržaškega zavoda se ni izgodila nikaka prememba. — Dasi zabavišče v Podgori pri Gorici ni družben zavod, vendar se sme z njegovimi vspehi ponašati i družba svetega Cirila in Metoda, ki je ondotnemu županstvu z besedo in dejanjem šla na roke, da se je čez 60 slovenskih otrok vzgojevalo v domačem vrtcu.

5. Izvršujoč prejšnji vodstveni sklep, podal se je družbeni prvomestnik z več rodoljubi dné 23. avgusta 1887 po mnsgr. Einšpielerjevi slavnosti k milostnemu knezu-vladiki dr. Jos. Kahn-u, pojasnil je cerkvenmu dostojanstveniku razmere slovenskih šol ter priporočal družbo v blagohotno pospeševanje. Da ima tudi ta korak svoje dobre posledice, pričajo nam deloma i podružnice, ki so niknile na koroških tleh. — Isti korak bode v kratkem storil i k Nj. ekscelenci, mil. knezoškofu Jakobu Maksimilijanu, v čegar vladikovini zborujemo danes.

6. Ako posežem v zapisnike prej naštetih sej, imenovati mi je tu zadeva, ki je principijelne važnosti. — Ko se je po naši državni polovici začelo znano šolsko gibanje, tudi naša družba, ki se naj *αα' εἰς* poteguje za slovensko šolstvo v verskem zmislu, ni mogla molčati, kajti slovenski svet je v višjih in nižjih slojih radovedno pričakoval, káko stališče bo zavzela družba sv. Cirila in Metoda. — Vodstvu se pač ni bilo težko odločiti; na jedno stran je imelo pred očmi družbena pravila, na drugo pa položaj in potrebo slovenskega šolstva, ki skoro nikjer ni oprto na zdravi pedagogiški temelj. V tej zavesti je sklenilo v XVII. seji 7. marca 1888 poslati peticijo visoki državni zbornici za versko-narodno šolo z materinščino kot učnim jezikom po vseh javnih ljudskih šolah, koder bivajo Slovenci. Ob jednom se je prosilo, naj bi visoka naučna uprava izvela tudi one resolucije, ki jih je preslavna državna zbornica že

opetovano vsprejela v prid slovenščine po naših šolah.

S posebno okrožnico dd. 8. marca šte. 385 priporočalo je vodstvo i slavnim podružničnim načelništvom, naj bi se z identično peticijo zglasila pri visoki zbornici na Dunaji. In res se je vodstvu kmalu pridružila večina slavnih načelnistev. S pismom dd. 21. marca in 16. aprila 1888, pojasnujočim slovensko šolstvo, je vodstvena uprava poslala vse peticije državnemu poslancu dr. Jos. Poklukarju, kot načelniku kluba slovenskih državnih poslancev, ki jih je pravilno izročil visoki zbornici v 207. in 212. seji. Nekatere podružnice pa so iz lastne inicijative poslale prošnjo neposredno na Dunaj.

7. Prošenj za podporo bodisi v noveih, knjigah ali drugih učilih dospelo je v zadnji upravni dōbi društvenemu vodstvu mnogo. Večinoma jim je vodstvo vstreglo, a osobito se je oziralo v dovoljevanji podpor na kraje, ki leže ob meji slovenski in kjer preti največje raznarodovanje. Tako je v šestindvajsetih slučajih priteklo na pomoč, ko se je prepričalo, da je prošnja utemeljena in opravičena. — Pri tem moramo z zadovoljstvom beležiti ustanovitev podružničnih knjižnic na Koroškem, iz katerih si bodo lahko družbeniki, (učitelji in učenci) izposojevali primernih knjig. Vodstvena hvala v tem oziru vsem rodoljubom, ki so pripomogli, da se je ta misel oživotvorila! — Važen korak je družba storila s tem, da je vodstvo v XIX. seji dné 27. junija 1888 sklenilo z

bodočim šolskim letom pričeti s I. razredom osnovne šole v Trstu. Po vseh obravnavah s tržaškima podružnicama se je prepričalo, da je to v sedanjih razmerah do zaželenega smotra najkrajša pot — akopram morda najdražja.

8. Posebna pozornost je bila vodstvu gledé dobave denarnih pomočkov, kar je — kakor povsod — tudi pri naši družbi „ α in ω “ za uspešno delovanje. Že vlani se je bilo zglasilo pri vseh denarnih zavodih slovenskih, naj se ob sklepanji vsakoletnih računov blagohotno spominjajo s kakim darom tudi te naše šolske družbe. In res so nekatera ravnateljstva poslala lep dar, mej njimi nam je posebno imenovati družbeno pokroviteljico, slavno Mariborsko posojilnico. — Častitim skupščinarjem so še v spominu slavnostni dnevi, ko so naši mili bratje Česki obiskali slovensko zemljo; vsak pozdrav, kateri so jim skazovala slovenska srea, so takorekoč odzdravili z zlato roko. Dné 14. avgusta 1887 so po blagih damah Neureuter-jevi in Preiss-ovi nabranih 155 glđ. izročili v Trstu naše podružnice načelništvu. Istotako je slavni „česko-slovenski spolek“, ki se je uprav vsled tega pohoda osnoval, po osobitem prijatelju Slovencem, Janu Lego, družbo razveselil z lepim darom. Bog blagoslovi drage brate! Slava jim! — (Slava! Slava!) S posebno okrožnico dd. 19. novembra 1887 zglasili smo se i pri čč. poverjenikih slavne Mohorjeve družbe, in tudi oni so nas počastlili z lepimi darovi, ki so jih položili na domovinski oltar. — Dobro osnovane veselice, s primernim vedrilom, donesle so družbeni blagajni znatne vsote. Imenu-

jemo le nekatere podružnice: Ljubljanske, Šentpetersko na Notranjskem, Tržaške, Žalsko, Koroške i. t. d.; pevsko društvo „Slavec“, veselice štajarskih dijakov. Izmej ustanovnikov daroval je g. dr. Žižek v Gradci 50 gld. Večje vsote profesorji dr. Primožič, dr. Celestin in J. Ciperle iz slovenskega kluba dunajskega. S poučnimi knjigami so priskočili: vodstveni ud M. Močnik, katehet Anton Kržič, in knjigovez Anton Bonač, katere spise je vodstvo razdelilo mej šolsko mladino.

9. Neizprosna smrt pobrala je iz naše srede zopet dokaj vrlih družbenikov. Umrl je ravno v noči po II. skupščini v Trstu premarljivi prvomestnik ondotni moški podružnici Viktor Doleneč, ki si je za našo družbo stekel neveljivih zaslug. V Trstu je pobrala smrt i družega prijatelja slovenskega šolstva, pokrovitelja kanonik-župnika A. Hrovatina. — Na Goriškem obžalujemo smrt družbenikov profesorja M. Lazar-ja in dekana P. Kobal-a. — Slovenska Koroška je zaplakala v preteklem letu ob gomili dveh najodličnejših sinov, svojih prvoboriteljev in prvoučiteljev. Preminol je v Žabnici dekan L. Frčnik in kmalu potem oče koroških Slovencev, naš prvi čestni član mnsgr. prof. A. Einšpieler. Na tej, za vso Slovenijo prebritki izgubi je družbeno vodstvo brzojavno izrazilo globoko sožalje. — Osrednja Kranjska izgubila je vrlega domoljuba. Prvomestnik Brdske podružnice častni kanonik, dekan I. Toman sklenil je namreč svoje blago življenje. — V zeleni Štajarski preminulo je tudi nekaj naših društvenikov, ustanovnik župnik I. Sever in davčni kontrolor R. Mikuš itd.

Vsem preminolim rodoljubom blag spomin, a plačilo v nebesih! (Slava!)

10. Zopet je vodstvu prijetna dolžnost, danes slovesno izraziti iskreno zahvalo slovenskemu časništvu, ki tako čvrsto podkrepljuje našo družbo; osobito pa našima dnevnikoma, ki sta tako točno razglašala vsa vodstvena naznanila. — Vsem slavnim načelništvom naših podružnic na tolikej požrtvovalnosti in vzgledni trudoljubivosti presrečna zahvala in priporočilo za bodočnost!

11. Slavna skupščina! Naša družba sloni na katoliško-narodni podlagi; zato je delovala in bo delovala po krščanskem geslu: Nobenemu krivice, a narodu — slovenskemu — pravico — materinega jezika v vse šole, koder bivajo Slovenci. — Dok ne dosežemo tega, po čemur koprni slednje zvesto slovensko srcé, da se bo naša mladina izobraževala v domovinskem to je: krščansko-narodnem duhu, imela bo naša družba posla dovolj; o da bi imela i sredstev! Mili Bog jo blagoslovi na priprošnjo sv. Cirila in Metoda!

V to svrho danes zopet kličemo vse rodoljube na delo za vero in dom, v duhu Vašega nepozabljivega Božidara Raiča, ki počiva v naši sredini, beli Ljubljani. Ali naj zakličem domoljubom ob mejah slovenskih: „memento mori“ spominjaj se narodne smrti! — ne — zakličimo jim: „Vigilantibus iura!“ (Budečim pravica!) kajti slovensko šolstvo ima dokaj neprijateljev.

Zato posluhnimo pesniku-proroku, kličočemu čez vse slovenske planjave:

»Brodarjem pomoči nesímo,
Naš čolnič pogube otmímo!«

(Navdušeni „slava“- in „živio“-klici, splošno odobravanje.)

Sledečemu prvomestnikovemu vprašanju, da - li želi kedo kaj pripomniti k izvestju tajnikovemu, se ne oglasi nihče. Bilo je soglasno odobreno, kar konstatuje prvomestnik.

Prvomestnik pozivlje III. veliko skupščino, naj se v spomin umrlim družbenikom — kojih neumrlo skupino vodi oče koroških Slovencev Andrej Einspieler — dvigne s sedežev. Skupščina sožaljem storila.

3. Glavni društveni blagajnik odbornik dr. Josip Vošnjak poroča o denarnem stanju približnje tako :

Račun o dohodkih in troških družbe svetega Cirila in Metoda kaže za leto 1887 dohoda gld. 8638·34 in prištevsí blagajnični zastanek koncem 1886. l., ki je znašal 5620 gld. 70 kr., skupaj gl. 14.257·04. Troškov je bilo gl. 6983·25, torej koncem 1887. leta ostanek v blagajni gld. 7273·79 in dolžno pismo šolske občine v znesku 700 gld. Podružnice so nabrale in poslale glavni družbi gld. 7224·06. Sto ali nad sto gld. so nabrale : Prva ljubljanska gl. 299·21, šentjakobsko-trnovska v Ljubljani gld. 235·48, šentpeterska v Ljubljani gl. 267·81, celjska gl. 251·72, celovška gl. 100·40, novomeška gl. 110·65, braslovška gl. 100, gorenje-gradska gl. 120, tržaška moška gl. 300, žavska gl. 124, vrhniška gl. 291, postojinska gl. 104·89, slovenji-graška gld. 104·05, idrijska gld. 104·80, trnovobistriška gld. 109·40, begunjska pri Cerknici gl. 125·25, na Zidanem mostu gl. 140, ženska v

Trstu gl. 440·02, smledniška gl. 131·90, ormoška gl. 300, ostale menj ko 100 gl., ker so ustanovnine večidel bile vplačane koj v letu ustanovljenja. Zahvaliti se nam je onim podružnicam, ki so skušale redne doneske zvišati po napravi veselice družbi v korist. Šentpeterska v Ljubljani je izročila 167 gl. 81 kr. kot dohodek veselice, ribniška 24 gl., šentjakobsko-trnovska 16 gl. 35 kr., idrijska 16 gld. 62 kr., premska 6 gld. 10 kr. V svojih oporokah so se spominjali naše družbe sledeči dobrotniki: Prim. Šubec, duhoven v Utovljah pri Sezani, Jos. Rozman v Ljubljani in Magd. Golob v Račoveljici po 100 gld. Med daritelji mi je omeniti pevskega društva „Slavec“ v Ljubljani 50 gl., posojilnice mariborske 100 gl., banke „Slavije“ v Pragi 200 gl., Čehov 155 gl.

Troški so znašali 6983 gld. 25 kr., torej so dohodki presegali troške za 1655 gld. 9 kr. Za otroške vrtece ali zabavišča je družba potrosila 2380 gl. 92 kr., ker je bilo treba skrbeti za pripravo potrebnih sob, za notranjo upravo i. t. d. Redni troški so manjši, ker zadevajo le plače za vrtnarice in stanovanje. Drugi znatni troški so bile podpore občinam za zgradbo novih ljudskih šol. Dovolile so se občinam na slovensko-nemški meji na dolžna pisma, v katerih so se obvezali krajni šolski sveti, da vrnejo družbi posojila, ko bi se na šolah ne poučevalo v slovenskem jeziku. Jedni občini pa se je dalo posojilo 700 gl. pod to, da jih vrne tekom leta, kar je krajni šolski svet obečal.

Družba je izdala svoje knjižice v 6000 iztisih, kar je stalo 300·61 goldinarjev. Mnoge podružnice,

zlasti na Koroškem, so prosile, da bi jim družba poslala različnih knjig, posebno za mladino. Družba je tem prošnjam ustrezala in za 468 gld. 50 kr. molitvenih, poučnih in zabavnih knjig razposlala. Tudi za študentske kuhinje je odbor dovolil nekaj podpor, slovenski dekliški šoli v Celji pa je podaril znesek 300 gld.

Koncem 1887. l. je bilo v blagajnici 7273 gld. 79 kr., ki so bili večinoma vloženi pri raznih slovenskih posojilnicah, ostanek pa v poštni hranilnici.

Naj še dodam, da je v tekočem letu do konca julija bilo dohodkov 4407 gld. 77 kr., kar kaže, da se slovenski narod trudoljubivo zanima za družbo, katere blagi namen je, podpirati slovensko šolstvo na katoliški podlagi ob slovenskih mejah. Ker so troški znašali le 804 gld., razpolaga družba z zneskom 10.877 gld. 56 kr. Od svojega pričetka do zdaj je nabrala družba 19.557 gld. 72 kr., izdala pa 9680 gld. 16 kr.

Sklepno dá blagajnik še nekatera pojasnila, priporočajoč častitim podružničnim blagajnikom isto požrtvovalnost, s katero so se odlikovali v pretekli dōbi. (Denarničarju občna pohvala!)

4. Po vsporedu pride nadzorništveno poročilo. Iz tiskanega računa, kateri je bil razdeljen mej čč. skupščinarje, se razvida, da sta dva nadzornika pregledala društvene knjige blagajnične ter našla vse v redu.

Račun o dohodkih in troških družbe „sv. Cirila in Metoda“ za čas od 1. januarija do 31. decembra 1887. Dohodki: V blagajnici 1. januarija

1887 5620 gl. 70 kr.; doneski podružnic 7224 gl. 6 kr.; doneski pokrovitelj 416 gl.; volila 258 gl. 50 kr.; darila 640 gl. 7 kr.; obresti 97 gl. 71 kr.; skupaj 14.257 gld. 4 kr.; po odbitih troških v znesku 6983 gld. 25 kr. ostane v blagajnici 7273 gl. 79 kr. *) in dolžno pismo šolske občine v znesku 700 gl. Torej vkup 7973 gl. 79 kr. Troški: Tiskovine, natis knjižic: „Družba sv. Cirila in Metoda“ in „Vestnika“ v 6000 iztisih 300 gl. 61 kr.; broširanje knjižic, razpošiljatev, spisovanje, koleki, pristojbine 158 gl. 88 kr.; otroška zabavišča 2380 gl. 92 kr.; dekliški šoli 300 gl.; podpore občinam za zgradbe ljudskih šol 2400 gl.; posojilo za zgradbo ljudske šole 700 gl.; razne poučne, zabavne in molitvene knjige podarjene podružnicam 468 gl. 50 kr.; podpore podružnicam 60 gl. 80 kr.; študentovske kuhinje 137 gl. 10 kr.; poštne 76 gl. 44 kr.; skupaj 6983 gl. 25 kr.

S prvomestnikovimi pojasnili se skupščina zadovolji ter odobrujoč je vzame na znanje to poročilo.

5. Prvomestnik nasvetuje zbog volitev pod točko 5, 6 in 7, naj se prekine seja, da se skupščinarji pogovoré o kandidatih. — Po pravilih bila je letos izžrebana jedna tretjina vodstvenih udov, in sicer odborniki: 1. Matej Močnik, 2. Ivan Murnik, 3. dr. Josip Vošnjak, 4. Andrej Žumer.

Za nekoliko časa nasvetuje skupščinar dr. Gršak z ozirom na to, da je vodstvo, kakor smo se po denašnjih poročilih prepričali, uzorno obvrševalo svoj

*) Naloženo pri raznih posojilnicah slovenskih.

nalog, naj se z vsklikom volijo vsi štirje stari odborniki. Občno odobravanje. Prvomestnik naznani, da je tajništvo od odbornika A. Žumra prejelo pismo, da ne želi več izvolitve, ker je preobložen z drugimi, osobito šolskimi posli. Po teh pojasnilih nasvetuje dr. Gršak, naj se mesto odbornika Andr. Žumra v vodstvo izvoli stolni kapitar Ljubljanski, Andrej Zamejec, za družbo sv. Cirila in Metoda nenavadno delaven mož.

Skupščina soglasno izvoli imenovanega gospoda družbenega pokrovitelja ter sprva do danes njenega velikega pospeševatelja.

6. Po kratkem posvetovanji predlaga dr. J. Dečko, naj se v družbeno nadzorništvo pokličejo naslednji domoljubi: dr. Franc Papež, odvetnik, deželni poslanec; Fran Ravnikar, dež. knjigovodja, vlastelin; prof. dr. Ivan Svetina; Franc Povše, direktor v p., mestni odbornik; Oroslav Dolenc, mestni odbornik, vsi v Ljubljani. — Prvomestnik konstatuje soglasno izvolitev.

7. V razsodništvo nasvetuje dr. Gršak prejšnje člane, le mesto v vodstvo poklicanega kanonika A. Zamejca priporoča Andreja Kalana. Skupščina soglasno izvoli: dr. Alfonza Moše, odvetnika, dež. poslanca; dr. I. Munda, odvetnika; Ljudovika Ravnikar, deželno-sodnijskega svètnika; dr. Jarneja Zupanec, predsednika notarski zbornici; Andreja Kalan, mestnega kapelana, vrednika „Domoljubu“.

8. Ker se je bilo nekaj gospodov prej zglasilo pri prvomestniku zbog nasvetov, podeli jim besedo.

Prvomestnik tržaške podružnice profesor Mandić izreka iskreno zahvalo vodstvu, da se je

slednjič odločilo odpreti I. razred osnovne šole v Trstu, kar je velike važnosti za Slovenstvo ob sinji Adriji. Le tem potom dospemo do slovenskih šol v naši važni postojanki v Trstu. — Ob jednom nasvetuje vodstvu v blagohoten prevdarek, pojasnivši paralelo mej družbo sv. Mohora in družbo sv. Cirila in Metoda, kako bi se čestiti družbeniki Mohorjani mogli pridobiti za mal znesek (10 kr.) v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Prvomestnik in tajnik pojasnita to zadevo, priznavajoč važnost tega nasveta in povdarjajoč, da je vodstvo v tem obziru že storilo svojo dolžnost, a da pa hoče, oprto na prof. Mandičev nasvet, to zadevo vnovič vzeti v roko.

Prvomestnik celjske podružnice dr. Dečko opozoruje na to okoliščino, da mora družba gledati na stalne dohodke, ki bodo pokrivali že zdaj stalne izdatke. Po mestih in trgih bi utegnili namreč primerni koncerti i druge zabave dokaj vreči v korist društveni blagajnici; kakor to delajo i druge šolske družbe.

Prvomestnik ptujske podružnice o. Benko Hrtiš se v ljubeznjivih besedah zahvaljuje vodstvu, da je ravno Ptuj izbralo za letošnjo skupščino. To bode tudi naše ljudstvo tu na okrog prav posebno navduševalo za daljno delo v blagor milega nam naroda. (Živio Hrtiš!)

Dr. Dečko pripomni, da je bilo žal! pravno postopanje v Trstu radi prošnje onih 1400 roditeljev za tamošnjo slovensko šolo ponesrečeno; naj se skuša pravilneje postopati v dosego slovenskih šol, zagotovljenih nam v državnih zakonih.

M. Mandić in I. Hribar pojasnjeta znano zadevo; slednji pravi, da delajmo po vzgledu Čehov in nižje-avstrijskih Slovanov, ki si snujejo šole ter s tem dokazujejo, da so res potrebne in občina jih mora potem sprejeti v svoje oskrbovanje.

Dr. Vošnjak nasvetuje gledé na bližnji jubilej Nj. ekscelencije, knez-vladike dr. Maksimilijana, naj skupščina telegrafičnim potom izrazi Prevzvišenemu iskreno, udano čestitko. Kmalo pozneje dospela je brzojavno lepa zahvala s podpisom Jakob Maksimilijan, ki je bila vsprejeta s „slava“-klici.

Prvomestnik končuje:

„Ko sklepam III. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuji — biva mi prijetna dolžnost, vsem, prav vsem činiteljem v tem prijaznem mestu — ki so kakor si že bodi pripomogli k današnjemu dnevu — slovesno se zahvaljati. Imenom pa se zahvaljujem čast. gvardijanu Hrtiš-u, ki je isto tako sv. vero kot ljubezen do naše širje in ože domovine vnemajoč nam danes propovedoval o naših apostolih, sv. Cirilu in Metodu, in vodil slovesno družbino Božjo službo, in hvala naj bo modremu načelniku tukajšnjega „Narodnega Doma“, dr. Jurteli, ki se ljubeznjivo za nas žrtvuje, in se danes še hoče žrtvovati. Zahvaljujem se imenom naše družbe vsem podružnicam po širni slovenski zemlji in vsakemu — tudi zadnjemu članu našega naroda, ki je v čutečem srei nosil preteklo leto našo šolsko družbo, zidano na versko-narodni podlagi. Vi vsi, dragi bratje, Vi vsi ste podpirajoči družbo sv. Cirila in Metoda z njo podpirali tudi sv. vero; (Slava!) podpirali ste z njo mogočno

Avstrijo; (Živela!) podpirali ste z njo svojo lepo domovino in v tej lepi domovini naš najdragocenejši biser — šolsko mladino, našo nado, ki naj jo Bog poživi!“ (Dobro, dobro, živio!)

III. Po zborovanji krog 2. ure popoldne oskrbel je neumorni predsednik Ptujске Čitalnice, velecenjeni deželni poslanec dr. Jurtela, v „Narodnem domu“ v spodnjih prostorih skupen obed, osobito z ozirom na stranske zastopnike družbe sv. Cirila in Metoda, ob enem za zborovalce zveze slovenskih posojilnic, ki so prej krog 11. ure imeli tudi v „Narodnem domu“ svoj občni zbor. Mej obedom vzdigne se prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda prvi in nazdravi Njega Veličanstvu, našemu cesarju.

Ta po vsebini velevažna napitnica, ki jo je govoril ob banketu Tomo Zupan, slôve nekako tako-le:

„Častita družba!

Naš cesar, Fran Josip, je mož nenavadne prikazni. Ko sem pred dvema letoma bival tam v sreci Francije, v versko imenitnem Paray-le-Monial, pristopili so do mene nekateri tamošnji bivalci med drugim povdarjajoč: „Vas, Avstrijane, zavidamo za Vašega cesarja!“

In znamenit Neavstrijec, nemški učenjak, govori v svojem slavljenu delu več o naši ljubi Avstriji, ki je njemu tuja država. Elektrizovale pa so me tam naslednje njegove besede: „Nekaj se nam v Avstriji prikupuje neizrečeno dobrodejno in to je ljubezen raznih rodov do cesarske hiše.... In če potuješ po Avstrijskem, prepričaš se kmalo o tem faktu: da najpopular-

nejši mož v Avstriji je njen cesar. („Aus Welt und Kirche“. Hettinger II, 13.)

Častite sestre in dragi bratje! Če sodijo inostranci o našem cesarji tako; ali ne bo nam Avstrijanom srce prekipelo ob teh tujih, nam pa tako domačih glasovih?

Ker res — s cela nenavaden je ta najpopularnejši mož v Avstriji, naš cesar!

Le poglejmo tje, kjer solnce vzhaja, in ne uvidamo ga med vladarji dobrotnika, kot je cesar Fran Josip, Avstrije najpopularnejši mož. — Ko bi se podali na zahod, ne držala bi nas tam nobena tako zlata roka, kot je ona prvega in ob enem najpopularnejšega moža naše domovine. Sever in jug nista še imela in nimata do danes svētnega poglavarja tako usmiljenega srca, kot je naš cesar.

Milosrdno je Fran Josipovo srce! Da, milosrdno je to cesarsko srce! — Ni ga skoraj Božjega hrama v mili nam Avstriji, da bi posvečenih zvonov glasovi ne pévali v njem, slave svojemu gmotnemu dobrotniku, najpopularnejšemu možu v Avstriji. — Skoraj vsaka vpepeljena vas v širnem cesarstvu se je do lepšega lica, kot je je prej imela, dvignila iz prahu prav s pomočjo darovite roke našega cesarja. — In ko je zadnja leta ropajoča povodenj uničevala največa mesta naše domovine, kake velikanske svote je delil takrat naš cesar. — Dobro mi je znano iz svoje ože domovine, da je znatne zneske — in to ne le enkrat! — odkazal naš cesar ponesrečencem po ognji, po vodi ali po toči koj po prvi vesti in še predno je prejel o tem obširnejših poročil od dotičnih oblastev.

Saj je spoštovani načelnik neke avstrijske kronovine meni samemu dejal: „S cela nisem v stanu razumeti, kako je sploh mogoče deliti tolikih dobrot, kot jih deli naš cesar v enomer, brez prestanka!“

Zato naj nam, častita gospôda, v cerkvi, v šoli, v družini — in v našem narodu naj od naj-sijajnejše palače pa do najrevnejše kočice odmeva neprenehoma klic: „Naš cesar, naš dobrotljivi cesar!“ — Zato naj ne bo med nami veselice, da bi se prvega ob njej ne spominjali našega cesarja.

In štirideset let nam, častiti družabniki! to leto vlada v mogočni Avstriji taka glava; štirideset let nas to rahločuteče cesarjevo srce Boga in bližnjega ljubiti uči v dejanji tako kot nobeden nas v dejanji ljubiti ni v stanu. Štirideset let otiruje z vzvišenega prestola Fran Josip solze svojih podložnih; dal Bog, naj bi jih še novih štirideset let! S to zadnjo srčno željo dvignem kupo kličoč: Živel Fran Josip, dobročinitelj — najpopularnejši mož v Avstriji, cesar Fran Josip, naj živi!“ (Frenetični trikratni: živio! živio! živio! Slava!) Godba zaigra cesarsko pesem. Dvigne se vse omizje.

Nenavadno pozornost je obudil toast podpredsednika Luka Svetec-a, koji je nazdravljaj slovenski duhovščini; slovenska duhovščina je po njegovih besedah vselej in povsod med narodom delala v prvih vrstah in če pogledamo v to našo družbo — kdo jo vodi? Tudi večinoma duhovščina! — Denarničar dr. Vošnjakov pozdrav koroškim Slovincem, kojih znatno število smo imeli med seboj, obradostil je isto tako vso družbo.

Mej obedom došlo je tudi več telegrafičnih pozdravov. Osebito navdušenost je razvnela brzozjavka, ki je dospela na telegrafični izraz skupščinarjev, in se je glasila: „Hvala liepa, Bog nas sve blagoslovi i pravedne naše želje izpuni po utočišču svetih apoštola Cirila i Metoda. Strossmayer“.

Mnogi društveniki so še dlje časa ostali vkup v prijaznem pomenkovanji, da je le prehitro prišel čas ločitve zastopnikov, ki so se zopet razšli na vse meje okrog v srečo z novim pogumom k delovanju za vero, cesarja, domovino!

Izpolnujoč vodstvene sklepe se je koj naslednji dan, 30. julija t. l., predstavila Nj. ekscelenci, knez-vladiki Jakobu Maksimilijanu, v Mariboru deputacija družbe sv. Cirila in Metoda.

Prvomestnik, prof. Tomo Zupan, ki je vodil odposlanstvo, je ob nagovoru povdarjal naslednje glavne misli:

„Premilostni gospod knez-vladika!
Vaša ekscelenca!

Vsled soglasnega poslanja odbora družbe svetega Cirila in Metoda v Ljubljani smo se usojali stopiti to uro pred Vašo milost: nadzornik glavne družbe Oroslav Dolenc, prvomestnik Tržaške moške podružine profesor Mate Mandić, pooblaščenec Tržaške moške in ženske trgovce Fran Žitko; prvomestnik Svetoivanske pri Trstu Ivan Marija Vatovec in pa jaz.

Imenom naše družbe bi se Prezvzišenemu radi poklonili ter ob enem priporočiti si dovolili

vse pokrajine slovenskega jezika obsegajočo družbo sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda je praviloma zidana vprvo na katoliško, potem na narodno podlago.

Ona sloni na narodni podlagi. — Črvič v prahu se boji pogina; ni čuda, da noče poginiti ni eden narod! Da! bati se je celo človeka, ki bi želel narodnega pogina; tacega človeka, koji je zatajil glas te najblaže mu duše, ki ga je prva prekrizala — tacega se je bati. — To blago narodnost svojemu ljudstvu ohraniti namerava naša družba tam, kjer jej na mejah jezиковega obsega preti pogin. Nikdar pa ni agresivna ta naša družba; vselej le defenzivna je uprav ona istinito zrealo našega mirnega rodú. Zato je naši družbi v njenem poslovanji utelešen Kristov nauk: „Mir na zemlji ljudem!“

A še več! Naša družba je zidana na versko podlago. Ne samo „Mir na zemlji ljudem“ nam je motto; „Slava Bogú na višavah“ je to naše načelo, ki je mislimo razširjati in za vselej utrditi v svojih narodnih šolah. In v tem verskem obziru nas izkušinja uči, da je brezdvombeno našemu narodu manj očitati, kot kateremu si bodi sicer — naj že gledamo na blizo ali na daleč; na desno ali na levo. Zato se nam dozdeva ta naša verska družba sv. Cirila in Metoda prav kot nežen — morda najžlahnejši evet, kar jih je priklilo do sedaj iz versko-narodnih tál tega vernega slovenskega rodú.

In še nekaj o verskem stalu naše družbe. Osnovani so koraki, da bi ljuška šola po postavi

zopet postala verska. Ni nam treba zatrjevati, da je koj hitro spoznala družba sv. Cirila in Metoda tudi v tem svojo dolžnost ter peticijo odposlala državnemu zboru za versko-narodno šolo.

Od družbinega pričetnega dneva, 5. julija 1886. leta, pa do danes se je v teku dveh let prepregla s podružinami sv. Cirila in Metoda slovenska zemlja: od Trsta in Gorice do Beljaka ter Celoveca; od Pulja do Gradca; od Metlike do Ptuja štejejo danes 77 podružnic — takih nepričakovanih simpatij je družba sv. Cirila in Metoda med ljudstvom po Slovenskem!

Toliko smo si upali Premilostnemu o naši družbi ustmeno omenjati, kot smo pismeno doposlali si dovolili že poprej naša pravila, naše krožnice in naše dosedanje tiskovine.

Želeli pa smo si zaslišanja pri Vaši ekscelenci zato, da se v današnjem slovesnem poslanji poklonemo in da po vzvišenem pastirji Mariborske slavne biskupije priporočamo to družbo vsem duhovnikom in vsem vernikom te vladikovine in slednjič zato, da si ob potrebnih slučajih izprosimo Vaše ekscelence dotičnih svetov ali želja: **ker naši družbi je trden sklep v vseh verskih zadevah slušati glasú katoliških vladik.**“

~~~~~

Podobno, kot 30. julija 1888 Mariborskega vladiko Jakoba Maksimilijana — je prvomestnik profesor Tomo Zupan v spremstvu podpredsednika Luke Svetca ter denarničarja odbornika dr. Josipa Vošnjaka nagovoril že 3. marca 1887 Ljubljanskega knezvladiko Jakoba.

Isto tako se je zglasil družbeni prvomestnik v spremstvu odbornika osrednjega vodstva Ivana Hribarja ter predsednika Goriške podružine dr. Antona Gregorčiča 18. maja 1887 pri Nj. ekscelenci, Goriškem knez-nadvladiki Matiji Alojziji in dan pozneje, 19. maja 1887, v spremstvu odbornika Ivana Hribarja, predsednice Tržaške ženske podružine Ve-koslave Valenčič-eve, denarničarice Ljudmile Mankoč-eve, zapisnikarice Justine Michelli-jeve ter predsed-nika tamošnje moške podružnice Viktorja Dolenca, blagajnika Antona Železnika in zapisnikarja Lovra Žvaba pri Tržaškem vladiki Ivanu Nepomuku.

Enako se je prvomestnik profesor Tomo Zupan 22. avgusta 1887 v spremstvu odposlancev Tržaške moške podružine kanonika Mihaela Debeljak ter vodije prof. Ivana Legat, odposlancev Šentjakobsko-Trnovske v Ljubljani, blagajnika Andreja Kalan in tajnika Andreja Karlin, kn.-škof. svètnika Mateja Šervicelj, prof. Fr. Pančur, župnika z Goriškega Logar ter kateheta Antona Kržič predstavil knez-vladiki Jožefu v Celovci.

Tako prijazno, da niso mogli podobnega pričakovati, so bili sprejeti mandatarji družbe sv. Cirila in Metoda letos v Mariboru. A isto tako se jim je godilo vlansko leto pri vseh štirih zgoraj znamovanih vladikih, ki imajo podanike slovenskega pokoljenja v svojih vladikovinah.

Kot iz enih ust so po besedah Goriškega metropolita: „Prav rad priporočam to družbo, zidano na katoliško podlago in tudi nobeden vladika ne more biti drugačnega menenja“ — go-

vorili vsi cerkveni dostojanstveniki naši vsakokratni slovesni deputaciji.

Kroniko teh peterih odposlanstev imenom družbe sv. Cirila in Metoda smo bili dolžni letos — ko so se vsa srečno dokončala — objaviti v našem „Vestniku“ zato, da slednji slovenski duhovnik in neduhovnik vé, česa je vodstvo pri teh visokih cerkvenih načelnikih iskalo in česa je doseglo v prospah naši vseslovenski šolski družbi. *M. S.*

## Imenik podružnic:

1. *Prva ljubljanska*: Prvom. I. Gogola, c. kr. notar, pokrovitelj 9, ustanovnikov 28, letnikov 38, vkup 75.
2. *Šentjakobsko-trnovska v Ljubljani*: Prvom. Dr. Fran Papež, odvetnik, pokrov. 1, ustan. 13, letnikov 112, podpornikov 54, vkup 180.
3. *Šenpeterska v Ljubljani*: Prvom. Ig. Valentinčič, mest. odbornik, pokrov. 2, ustan. 22, letnikov 88, podpornikov 53, vkup 165.
4. *Tržaška moška*: Prvom. Mate Mandič, prof., pokrov. 3, ustan. 34, letnikov 158, podpornikov 23, vkup 218.
5. *Celjska*: Prvom. Dr. Iv. Dečko, odv. kand., pokrov. 4, ustan. 8, letnikov 41, vkup 53.
6. *Ptujska*: Prvom. O. Benko Hrtiš, gvard. in žup. v Ptuj, pokrov. 2, ustan. 17, letnikov 37, podporn. 40, vkup 96.
7. *Celovec in okolica*: Prvom. Jan. Wieser, žpk. pri Elizabetinkah, ustan. 8, letnikov 54, podpornikov 2, vkup 64.
8. *Mariborska*: Prvom. Josip Rapre, pokrov. 1, ustan. 11, letnikov 18, vkup 30.
9. *Graška akademiška*: Prvom. Iv. Glaser, stud. iur., ustanovnikov 4, letnikov 48, vkup 52.
10. *Škofja Loka*: Prvom. Blaž Mohar, posest. in dež. posl., ustan. 6, letnikov 18, vkup 24.
11. *Ribniška*: Prvom. Mart. Skubic, kan.-dek., ustan. 17, letnikov 76, podpornikov 9, vkup 102.

12. *Šiška*: Prvom. Fr. Ravnikar, dež. blag., ustan. 7, letnikov 20, podpornikov 36, vkup 63.
13. *Šaleška dolina v Šoštanji*: Prvom. Iv. Kačič, c. kr. not. v Šoštanji, ustanovnikov 5, letnikov 42, podpornikov 7, vkup 54.
14. *Gorenjska dolina* sedež v Kranjski gori: Prvom. Ivan Ažman, žpk. v Dovjem. ustan. 4, letnikov 21, podpornikov 25, vkup 50.
15. *Novomeška*: Prvom. Dr. Jos. Marinko, ustan. 15, letnikov 51, podpornikov 30, vkup 96.
16. *Vuhred* (Sl. Štajer): Prvom. Iv. Pahernik, pos., ustanovnik 1, letnikov 22, podpornikov 26, vkup 49.
17. *Gornjigrad*: Prvom. Lov. Potočnik, dekan, ustan. 22, letnikov 34, podpornikov 49, vkup 105.
18. *Turjak*: Prvom. Jak. Gruden, žpk. v p., ustan. 5, letnikov 29, podpornikov 28, vkup 62.
19. *Goriška*: Prvom. Vekosl. Spinčič, prof., ustan. 10, letnikov 70, podpornikov 13, vkup 93.
20. *Kropinsko-Kamnogoriška*: Prvom. Lov. Bernik, župn., ustan. 4, letn. 36, podpornikov 9, vkup 49.
21. *Braslovče*: Prvom. Fran Pristan, pos., ustan. 9, letnikov 63, vkup 72.
22. *Zalec* pri Celju: Prvomestnik Jakob Janič, pokrovitelj 1, ustan. 13, letnikov 50, podpornikov 72, vkup 136.
23. *Loški potok*: Prvom. Ant. Moré, ustan. 12, letnikov 50, podpornikov 22, vkup 84.
24. *Šenožeče*: Prvom. Ig. Okoren, žpk., ustan. 5, letnikov 65, podpornikov 16, vkup 86.
25. *Konjice*: Prvom. Dr. Drag. Prus, zdrav., ustan. 15, letnikov 38, podpornikov 36, vkup 89.
26. *Graška izvanakademska*: Prvom. Fr. Bradaška, gim. vodja v p., ustan. 9, letnikov 25, podpornik 1, vkup 35.
27. *Sevniška*: Prvom. Fr. Veršec, c. kr. notar, ustan. 4, letnikov 34, podpornikov 7, vkup 45.
28. *Selška* na Gorenjskem: Prvom. Iv. Vavpetič, letnikov 26, vkup 26.
29. *Metliška*: Prvom. Ant. Aleš, dekan v Semiču, ustan. 9, letnikov 32, vkup 41.
30. *Kranj*: Prvom. Vinko Majdič, veletržec, ustan. 12, letnikov 25, podpornikov 5, vkup 42.

31. *Mokronoška*: Prvom. Ad. Pfefferer, c. kr. sodnik, letnikov 35, vkup 35.
32. *Železniška* na Gorenjskem: Prvom. Jak. Mrak, župnik, letnikov 19, podpornikov 21, vkup 40.
33. *Postojina*: Prvom. Al. Kraigher, ustanovnikov 24, letnikov 35, podpornikov 10, vkup 69.
34. *Bled in okolica*: Prvom. Josip Razboršek, dekan v Gradu, ustan. 5, letnikov 44, vkup 49.
35. *Podgrad* v Istri: Prvom. Ant. Rogač, dekan v Hrušici, Pokrov. 2, ustan. 7, letnikov 42, podpornikov 6, vkup 57.
36. *Šempas*: Prvom. Iv. Klobovs, kapelan, ustanov. 2, letnikov 20, podpornikov 4, vkup 26.
37. *Trnovo-Bistrica*: Prvom. Iv. Vesel, dekan, vkup 50.
38. *Ajdovščina z okolico*: Prvom. Ang. Casagrande, veleposest., ustan. 1, letnikov 46, podpornikov 7, vkup 54.
39. *Idrija*: Prvom. Št. Lapajne, trg., pokrov. 1, ustan. 11, letnikov 24, podpornikov 12, vkup 48.
40. *Premska* na Notranjskem: Prvom. Nik. Križaj, župnik, ustan. 6, letnikov 19, podpornikov 18, vkup 43.
41. *Zatiška* na Dolenjskem: Prvom. Iv. Plantan, c. kr. not., pokrov. 1, ustan. 10, letnikov 40, vkup 51.
42. *Vipavska*: Prvom. Mat. Erjavec, dekan, ustan. 16, letnikov 39, vkup 55.
43. *Brdski okraj*: Prvom. Iv. Vrhovnik, žpk. v Št. Gotardu, pokrov. 1, ustan. 8, letnikov 68, vkup 77.
44. *Naklo* na Primorskem: Prvomestnik Avg. Praprotnik, vkup 80.
45. *Beljak in okolica*: Prvom. Mat. Wutti, pos., ustan. 19, letnikov 40, podpornikov 261, vkup 320.
46. *Kobarid* na Goriškem: Prvom. Andr. Jekše, dekan, vit. Fr. Jos. r., ustan. 9, letnikov 19, podpornik 1, vkup 29.
47. *Slovenji gradec in okolica*: Prvom. Dr. Jurij Krašovec, odvet., ustan. 14, letnikov 90, podpornikov 6, vkup 110.
48. *Meniševska, Begunje pri Cerkuici*: Prvom. Mat. Kljun, kurat v Begunjah, ustan. 10, letnikov 26, podpornikov 5, vkup 41.
49. *Litija*: Prvom. Jernej Zupančič, duh., ustan. 5, letnikov 51, podpornikov 62, vkup 118.
50. *Pirka*, sedež Št. Peter na Krasu: Ustan. 22, letnikov 33, vkup 55.



51. *Šmarijsko-Slatinska* na Štajerskem: Prvom. Fr. Skaza, graščak in pošt., ustan. 5, letn. 47, podpor. 20, vkup 72.
52. *Bolec* na Goriškem: Prvom. Iv. Kumar, č. kan. in dek., ustan. 6, letnikov 34, vkup. 40.
53. *Černomelj*: Prvom. Fr. Šetina, ustan. 5, letnikov 34, podpornika 2, vkup 41.
54. *Sv. Jurij ob južni železnici* (Štajersko): Prvom. Matija Kavčič, vkup 51.
55. *Logatec*: vkup 50.
56. *Zidani most in okolica*: Prvom. K. Gmeiner, župnik v Širji, ustan. 14, letnikov 104, podpornik 1, vkup 119.
57. *Ženska podružnica v Trstu*: Prvom. Ljudmila Mankoč, pokrov. 1, ustan. 12, letnikov 169, vkup 182.
58. *Krško in okolica*: Prvom. Dr. Jurij Sterbenec, dekan v Leskovecu, ustan. 7, letnikov 32, vkup 39.
59. *Vrhniška*: Prvom. Iv. Koprivnikar, dekan, pokrov. 1, ustan. 17, letnikov 32, vkup 50.
60. *Poljanska dolina*: Prvom. Anton Cirman, ustan. 1, letnikov 29, podpornikov 12, vkup 42.
61. *Lehen*, sedež v Janževem vrhu (Štajer.): Prvom. Jernej Pavlič v Lehnu, ustan. 4, letnikov 54, podpornikov 14, vkup 72.
62. *Ponikva* na Štajerskem: Prvom. Fr. Podgoršek, župan, ustanov. 5, letnikov 36, vkup 41.
63. *Smlednik in okolica*: Prvom. H. bar. Lazarini, grašč., ustan. 9, letnikov 70, podpornikov 22, vkup 101.
64. *Rečica v Savinjski dolini*: Prvom. Ant. Turnšek, posest. v Nazaretu, ustan. 2, letnikov 29, vkup 31.
65. *Žužemberk in okolica*: Prvom. nam. Ig. Vrančič, žpk., ustan. 7, letnikov 25, vkup 32.
66. *Ormoški okraj*: Prvom. Dr. I. Gršak, c. kr. notar, pokrov. 1, ustan. 13, letnikov 58, podpornikov 2, vkup 74.
67. *Sv. Ivan v Vrdeli* pri Trstu: Prvom. Iv. M. Vatovac, veletržec, ustan. 8, letnikov 52, vkup 60.
68. *Ženska podružnica za Bistriški okraj*: Prvom. gospa Zofija Šabec, ustan. 12, letnikov 68, podpornikov 22, vkup 102.
69. *Vaklo z okolico* na Gorenjskem: Prvom. Ant. Zarnik, župnik-zlatomašnik, vkup 30.
70. *Dornberg, Prvačina in Gradišče*: Prvom. Fil. Kramar, župnik, letnikov 31, podpornikov 110, vkup 141.

71. *Bistrica na Zili* (Koroško): Prvom. Josip Katnik v Bistrici, ustan. 2, letnikov 60, podpornikov 38, vkup 100.
72. *Cerkno* na Goriškem: Prvom. Jožef Jeram, dekan, letnikov 31, podpornikov 51, vkup 82.
73. *Kotmaraves in okolica*: Prvom. Mat. Prosekar, pos., ustan. 1, letnikov 67, podpornikov 102, vkup 170.
74. *Pliberk in okolica*: Prvom. Jos. Kraut, pos., ustan. 6, letnikov 65, podpornikov 152, vkup 223.
75. *Apače*: Prvom. Ant. Božič, pos., ustan. 1, letnikov 52, podpornikov 66, vkup 119.
76. *Velika Pirešica*: Prvom. Jernej Voh, župnik, ustan. 1, letnikov 40, podpornikov 14, vkup 55.
77. *Št. Kancijan in okolica* na Koroškem: Prvom. J. Silan, posest. v Srejah, ustan. 2, letnikov 28, podpornikov 65, vkup 95.

Po dosedanjih izkazih je torej vseh **družbenikov**: Pokroviteljev: 37, ustanovnikov: 638, letnikov: 3318, podpornikov: 1668. Zglašeni pri vodstvu je vseh vkup **5896** družbenikov.

